

BOLALAR TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA AYRIM DIDAKTIK O'YINLARNING AHAMIYATI

Eraliyeva Zamira Rasuljonovna

Qo'qon universiteti o'qituvchisi

zamirahoneraliyeva22@gmail.com

Djo'raveva Dildorahon Rahmonaliyevna

Qo'qon universiteti talabasi

MAQOLA HAQIDA

Qabul qilindi: 24-mart 2025-yil

Tasdiqlandi: 26-mart 2025-yil

Jurnal soni: 14

Maqola raqami: 33

DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v14i.1144>

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА/ KEYWORDS

maktabgacha ta'limga, ijtimoiy muhit, o'yin ichida o'yinlar, jismoniy rivojlanish, bilish jarayonlarini rivojlanitish.

ANNOTATSIYA

Maqolada O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi xuzuridagi maktabgacha ta'lim agentligining 2023 yil 28 avgustdag'i 99-sonli buyrug'ining 2 yo'naliishi yani davlatimiz tomonidan berilgan metodik qo'llanmalar didaktik va rivojlanituvchi o'yinlardan to'g'ri va oqilonqa qo'llay olishga qaratilgan. Didaktik o'yinlar haqida malumotlar, didaktik o'yinlar orqali bolalarda topqirlik, hushyorlik, hozirjavoblik, diqqatini yig'ishga o'z fikrini bildira olishga nutqining rivojlanishdagi ahamiyatlari haqida yoritilgan. Chunki o'sib kelayotgan yosh avlod komil yetuk, mukammal shahs bo'lib yetishida o'yin faoliyatining o'rni, maktabgacha yoshdagi bolalarga ularning yoshi va intilishiga qarab, faol va rivojlanituvchi o'yinlarni misol tariqasida keltirilgan. Adabiyotlar tahvilida K. D. Ushinskiy, Zoltan Dienes va Mariya Montessorilarning metodik ishlari haqida fikr bildirilgan. Talimiy, didaktik, umumrivojlanituvchi o'yinlardan namunalar keltirilgan va turli DMTT larda o'tkazilgadagi bolalardagi o'zgarishlar haqida natijalar qismida diagrammalarda ko'rsatib berilgan.

Kirish. Bolaning aqlan, jismonan, ruhan maktabga tayyor holda chiqarish tarbiyachilarini oldiga qo'ygan eng katta maqsadlaridan biri bo'lib, bu maqsad yo'lida ijodkor, yaratuvchi, kireativ va zamon bilan hamnafas bo'lish kerakligi talab qilinadi. Ya'ni maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tashkil etiladigan ta'limi didaktik rivojlanituvchi o'yinlarning ahamiyati muhim hisoblanadi. Didaktik o'yinlar orqali bolalarda topqirlik, hushyorlik, hozirjavoblik, diqqatini yig'ishga o'z fikrini bildira olishga nutqining rivojlanishiga o'yinlar orqali erishsak bo'ladi. Didaktik o'yinlarni tanlab olishda bolalarni yoshi, ularning jismoniy rivojlanishi, psixologik holatini va bolalarning qiziqishlarini ham hisobga olish kerak.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkaziladigan talimiy rivojlanituvchi, didaktik o'yinlar ham harakatga keltiruvchi, ham miya faolyatini rivojlanituvchi hisoblanadi.

Adabiyotlar tahvili. K. D. Ushinskiy analogiya bo'yicha quyidagi. "Taqqoslash har qanday tushunchaning va har qanday tafakkurning asosidir. Odamdag'i narsalarning hammasini taqqoslab ko'rish yo'li bilan bilolmasak, boshqa yo'li bilan bila olmaymiz, agar hech narsa bilan solishtirishimiz va farqini bilib olishimiz mumkin bo'lmagan biron yangi narsaga, duch kelganimizda edi (boshqa shunday narsa bor bo'lsa), u holda biz shu narsa to'g'risida hech qanday fikr hosil qila olmagan bo'lar edik va u to'g'risida biror so'z ayta olmagan bo'lar edik" – degan fikrni bildirgan edi. Olimning bu fikriga asos sifatida aytadigan bo'lsak. Masalan, "Shakllarni ustma-ust qo'yish" va multimediali kompyuter o'yinida tarbiyalanuvchi yuqori qatordagi shakllarni taqqoslab, o'xshashini topadi va o'yinni bajaradi. Bu o'yinlar orqali bolalar o'ynashadi va o'yinlar orqali o'rganishadi.

Yana bir pedagog olim Zoltan Dienesning metodikasi haqida to'htaladigan bo'lsak. Bu venger psixologgi, nazaristika va amaliyotga - Yangi matematikaga asos solgan. U maktabgacha yoshdagi bolalar uchun Dienesh bloklarini o'ylab topgan. Dienesh bloklari bilan o'yinlar soni juda katta va xilma-xildir. Mantiqiy bloklar to'plami 48 jiddlardan iboratdir. Unda bolalarni eng oddidyan murakkabga qadar matematik va tasviriy faoliyatida bilimlarni rivojlanitish uchun ushbu bloklardan foydalananish mumkin. Bolalar geometrik shakllar, tushunchalar "katta kichik", "yo'g'on- ingichka", "huddi shunaqa", "unday emas" kabi bilimlarga ega bo'ladiilar. Katta yoshli bolalar uchun o'yinlar bir nechta xususiyatlarga ob'ektlarni taqqoslash, umumlashtirish, tasniflash uchun mavjuddir.¹

Mariya Montessori 1870 yil 31 avgustda Italiyada tug'ilgan va 1952 yilda Gollandiyada vafot etgan. U Italiyadagi birinchi ayol shifokor bo'lgan, psixiatriya klinikasida assistent bo'lib ishlagan, Rim universitetida dars bergan va doktorlik ilmiy darajasini olgan. Aynan u keyinchalik "Bolalar uyi" noyob asarini yozdi. M. Montessori o'zining

pedagogik tizimini didaktik jihatdan tayyorlangan muhitda bolaning o'zini o'zi rivojlanish tizimi deb atagan. Mariya Montessori "kattalar bilan yaqin joyda bo'ladijan bolaning hayot yo'lini o'rganish, uning ta'lim usullari va tamoyillariga aralashish emas, balki u pedagogik antropologiyaning asosini o'rganish edi" – deb aytgan. M. Montessori har qanday amaliy harakatlar, nazariyalar va modellar faqat rivojlanayotgan shaxs haqidagi fundamental bilimlarga asoslanishi mumkin deb hisoblardi.²

Tadqiqot metodologiyasi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tashkil etiladigan ta'limi didaktik rivojlanituvchi o'yinlarning ahamiyati muhim hisoblanadi. Didaktik o'yinlar orqali bolalarda topqirlik, hushyorlik, hozirjavoblik, diqqatini yig'ishga o'z fikrini bildira olishga nutqining rivojlanishiga o'yinlar orqali erishsak bo'ladi. Didaktik o'yinlarni tanlab olishda bolalarni yoshi, ularning jismoniy rivojlanishi, psixologik holatini va bolalarning qiziqishlarini ham hisobga olish kerak. O'yinlardan foydalilanayotganda o'tilayotgan oy mavzusi hafta mavzusidan kelib chiqqan holda uzviy bog'lash maqsadga muvofiq bo'ladi. Bu o'yinlarini o'natishdan oldin mavzu haqida tushinchalarni to'liq berib, mavzuni mustahkamlash uchun oynatish lozim. Masalan predmetlar bilan shakllarni bog'lash o'yinini o'natishdan oldin bola shakllar haqida malumotga ega bo'lsa o'yin qiziqarli va mazmunli bo'ladi. Bolajonlar bu o'yin faolyatlati mobaynida mavzuz haqidagi tushuncha va tasavvurlari yanada boyib hotirasiga muhirlanib boradi va nutq boyligi, muloqotchangligi ham ortadi. Biz o'yin tanlashda qo'llanma va materiallarni ham bolajonlarning o'rgana olish doirasidan chiqmagan holda yengillroq bo'lishi kerak. Chunki bu kabi o'yinlar orqali bolalarda bilim, ko'nikma va malaka shakillanib boradi. Bunday o'yinlar yordamida bolalarda o'zaro yordamlashish, qo'llab-quvvatlash hissiyotlarini tarbiyalash lozim. Buning uchun "qo'dan o'tkiz", "predmetlar bilan shakllarni bog'la", "soat nechchi o'yini" va boshqa o'yinlardan foydalanan mumkin.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yinlarni tanlab olishda bolalarning qiziqishini ham hisobga olish zarur. Bu o'yinlarda ularga faoliyat mavzusi emas topqirlik, zukkolik bilan o'yinda qatnashish qiziqarli boladi. Didaktik o'yinlarda ham harakarli bo'ladi, ham talimiy yani, biror bir yechimga qaratilgan harakatlari o'yin bo'lishi mumkin. Masalan "o'yin ichida o'yin" nomli oyinни olsak, ko'zi bog'langan holda lankani oldindan tayyorlangan o'yin katakchalari ustiga otadi va katakchadagi topshiriqlar bajaradi bunda ham harakarli ham talimiy o'yin o'naladi. Bunday o'yinlarda topshiriqlar murakkablashib boradi. Masalan, "predmetlar bilan shakllarni bog'la" o'yinida bolalar shakllar bilan predmetlarni bog'lagan holda o'yin ustida sakrab o'tishi va shaklini joylab yana ortga qaytishi lozim.

¹ Stolyar A.A. Maktabgacha tarbiyachilar tomonidan boshlang'ich matematik g'adoni shakllantirish. M.: "Ta'lim".

² <https://minikar.ru/uz/goroskopy/metodika-marii-montessori-osnovnye-principy-dostoinstva-i/>

Kichik yoshli tarbiyalanuvchilarni aql doirasi tarqoqroq bo'ladi, diqqat qilishi tez chalg'ib turadi. Shu sababli tarbiyalanuvchilarga oddiy va ular osingga tushuna oladigan o'yinlarni o'rgatish kerak. Idishlarga joyla o'yinida, bolajonlar bir hil rangli predmetlarni rangiga mos savatga soladi va kim ko'p predmetlarni salsa o'sha g'olib bo'ladi. Shu kabi yengil o'yinlar qo'llanilsa maqsadga erishiladi. O'yin ichidagi topshiriqlarni (*shakllar, raqamlar, predmetlar*) tarbiyalanuvchilar bilishi va ko'nikma hosil bo'lgan bo'lishi kerak. Ko'rsatilgan topshiriq haqida ko'nikmasi bor o'yinlarni tarbiyalanuvchilar kuchli qiziqish bilan o'ynaydi.

O'rta yoshli tarbiyalanuvchi bilim olish faolligini boyib borishi va ko'nikmalarini shakllanib borishi bilan qoidalari qiyinlashib boradi. Tarbiyaviy, didaktik o'yinlarning mazmuni ham xilma-xil bo'ladi. O'yinlarda bolalarda buyumlarni tanish shaklini (*kub, doira, kvadrat*) eslab qolish bilan bog'liq, ranglarni ajratish, tovushlarni farq qilish kabi topshiriqlar bera boshlash kerak. Ba'zi o'yinlar mazmunini kengaytirish va shartli topshiriqlar qo'yish qo'yish kerak. Bu yoshta bolalar harakatlarni rivojlantirish uchun bиринчи galda, qo'yilgan o'yin shartlari bilan tanishtiriladi. Asta-sekin bolalarga beriladigan vazifani topshirig'i o'zgartirib boriladi. Undagi harakatlarning mazmuni tushunarli va juda qiziqarli bo'lishi juda muhim. Bu bolalarning faoliyatini oshiradi, qiziqishi va ma'suliyat bilan yondoshish tuyg'ularini shakllantiradi va biliш ko'nikmasini shakllantiradi.

Kotta guruh yoshiga qadam qo'yan bolalar bilan o'tkaziladigan o'yinlarda topshiriqlar anche murakkablashtirish (*zehnini rivojlantiruvchi, hotira boyligini oshiruvchi topshiriqlar yanada murakkablashtirilishi*) lozim. Tarbiyalanuvchilarni topshiriqlar hilma hilligi va mazmunga va tushunchalarga qaratilganligi bilan ham katta yoshli bolani qiziqishini ortirib ko'zlagan maqsadimizga erishamiz.

Tayyorlov guruh yoshidagi bolalarga o'ynatiladigan o'yinlar topshiriqlarga boy murakkab bo'lishi maqsadga muofiq bo'ladi. Chunki tayyorlov yoshida bola anche bilim va malakalarga ega bo'ladi. Bolalarning o'yin vaqtida faol harakat qilishi ko'p jihatdan ularning malakasi va ko'nikmasi va ijtimoiyashuv jarayoni idrok va hamkorlikda bajarishiga ham bog'liq. Aksariyat o'yinlarda boshlovchi bo'ladi, lekin bazan bu vazifani o'yinchilarning ikki-uchtasi va guruh-guruh bolib bajarishi mumkin.

O'yin qoidalari ham murakkablashib borishi tufayli ularni bajarishda aniqlik, diqqat va zehinlilik yaxshi natija beradi. O'yinlarda ishtiroy etish uchun bolalarni guruhlarga bo'lish va bo'lingan guruhdagini bolalarni ham moslash, guruhdagi bolalar kuchini teng qilish kerak.

O'yin mobaynida bolalarga tarbiyaviy, ahloqiy jihatlar haqida ham bilim va ko'nikmalar berib borish lozim.

Quyida ilk yosh uchun asosiy harakat turlariga ko'ra maktabgacha ta'lim tashkilotlarida va oilada o'tkaziladigan o'yinlardan namunalar keltiramiz.

Sanoqchi to'pchalar. Maqsad: Maktabgacha yoshidagi bolalarni zehnini, xotirasini, ko'rish, eshitish mayda qo'l matorikalarini va his qilish qobiliyatlarini shakllantirish va diqqatni jamlashni o'rganadi. Raqamlarni to'g'ri sanashni o'rganadi va o'n ichida qo'shish va ayirish amallarini bajarish ko'nikmasi shakllanadi.

O'yinning jihozi: Xar hil rangdagi bir hil kattalikdagи to'pchalar, birdan o'ngacha bo'lgan raqamlar ketma ketligi.

O'yin jarayoni: Tarbiyachi bolani o'yin oldiga taklif qiladi va bolaga o'n ichidagi raqamlardan topishini hamda ko'rsatilgan raqamga teng to'pchalar jaloshish qatorni sanab topib aytishi lozim.

O'yin ichida o'yin. O'yinning maqsadi: Maktabgacha yoshidagi bolani nutqini rivojlantirish, so'z boyligini oshirish, mayda va yirik matorikalarini rivojlantirish, hotira va qobiliyatlarini rivojlantirish. Bolaning munosabatga kirishishi, o'z fikrini bildira olish va guruh bo'lib ishslash ko'nikmalarini rivojlantirish.

O'yinning jihozlari: Mahsus tayyorlangan turli hil ko'rgazmalardan tayyorlangan supacha.

O'yin jarayoni: O'yinning qoidasi;- bolalar 5 kishidan ikki guruh bo'lishadi va mahsus lankani ko'zi bog'langan holda o'yin ustiga otadi. Bunda qatnashuvchiga 2 marta imkoniyat beriladi. Lanka qaysi qatorga tushsa o'sha qatordagi topshiriq bajariladi. O'yin qoidasi;

1) Nota ko'rsatilgan katakchaga tushsa, hohlagan musiqasini og'zaki kuylab o'xshatib berishi lozim.

2) Ertak qahramonlari ko'rsatilgan qatorga tushsa, qahramonlarning so'zlaridan parcha keltiradi.

3) Maqollar katakchasiга tushsa, maqol aytishi yoki tarbiyachi aytgan maqolni davom ettirishi lozim.

4) Mikrafon ushlagan qizchaga tushsa, qo'shiq aytib berishi lozim.

5) Rag'bat katakchaga tushsa, hech qanday topshiriqsiz guruhga rag'bat kartochkasi beriladi.

6) Mimika bilan so'zlashish ko'rsatilgan qatorga tushsa, ovozsiz fantamima shaklida, harakatlar orqali so'zlaydi. Bolalar uni nima demoqchi ekanligini topishlari kerak bo'ladi.

7) Bankrot ko'rsatilgan qatorga tushsa, guruhdan 1ta rag'bat kartochkasi olib tashlanadi.

8) Mashq qilayotgan bola ko'rsatilgan qatorga tushsa, mashq bajarib beradi.

9) Qo'l ko'tarib turgan bolaga tushsa, tezkor savolga javob beradi.

10) Kulgan stikrga tushsa, kulgili biror voqeа aytishi lozim.

11) 1 oyoqda turgan bolaga tushsa, 10 gacha bir oyoqda turib sanashi lozim.

12) Sh'er aytayotgan bola katakchasiга tushsa, sh'er aytib beradi.

13) Ofarin katakchasiга tushsa guruhga bitta rag'bat qo'shiladi.

14) So'roq ko'rsatilgan qatorga tushsa, savolga guruhi bilan birgalashib javob beradi.

15) O'yinga tushayotgan bolalar katakchasiга tushsa, raqsga musiqasiz tushib berishi lozim.

O'yin yakunlangach guruhdagi rag'bat kartochkasi hisoblanib, g'olib guruh taqdirlanadi.

Soat nechchiligini top. Maqsad: Bolalarga soat haqida vaqt haqida tushuncha berish, raqamlarni to'g'ri topishshga o'rgatish, soat streklarini vazifasi haqida tushunchaga ega bo'lish, hotirasini rivojlantirish mustaqil ko'nikmasini shakllantirish mayda va yirik matorikalarini rivojlantirish.

O'yining jihozlari: Mahsus tayyorlangan glamcha ko'rinishidagi doska, raqamlar, mahsus tayyorlangan soatcha maketchalari.

O'yin jarayoni: Bolalar 2 guruhda 4 tadan bo'linishadi, oldindan tayyorlangan stol ustidagi soat maketchalari teskari holatda turadi. Undan ishtirokchilar navbat bn tortishadi. Qo'llariga olgan soat makechada qanday vaqt va soat ko'rsatilgan bo'lsa o'sha vaqt va soatga gilamchadagi soat streklani suradi. Shu tariqa o'yin davom etadi. O'yin so'ngida g'olib guruh aniqlanib bolalar rag'batlaniriladi.

Chaqqon oyodlar. Maqsad: Bolajonlarga o'ng va chapni to'g'ri topa olyshga o'rgatish, zehnini rivojlantirish diqqatini yig'ish malakalarini shakllantirish.

O'yinning jihozlari: Oldindan tayyorlangan mahsus o'yin supachasi.

O'yin jarayoni: Bolalar 2 guruh bo'lishib o'yinda ko'rsatilgan qadamlarini to'g'ri bosib birin ketin bajarishadi. O'yin so'ngida bolalar rag'batlaniriladi.

Predmetlar bilan shakllarni bir biriga bog'la. Maqsad: Bolalarda geometrik shakllar haqidagi tushunchalarini boyitish, predmetlar bilan bog'lash ko'nikmasini shakllantirish. Ko'rish idrok qilish malakalarini rivojlantirishdan iborat.

O'yin jihozlari: Oldindan tayyorlangan supachali o'yin, geometrik shakllar.

O'yin jarayoni: Bolalar 2 guruhda 4 tadan bola bo'lishadi. Bolalar shakllardan tanlab shu shaklning ustidan shaklga mos predmetga sakrashadi va huddi shunday qaytishadi o'yin shu tariqa davom etadi, o'yin so'ngida g'olib guruh taqdirlanadi.

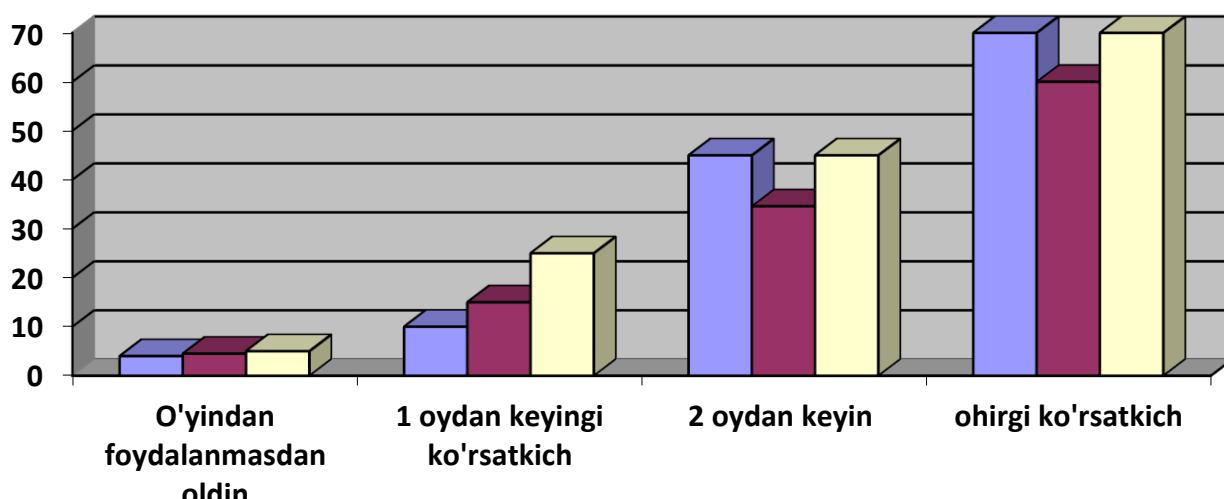
Yo'lingni to'g'ri top. Maqsad: Bolalarni aqliy faoliyatini rivojlantirish, mustaqil faolyatga o'rgatish.

Bolani nutq boyligini oshirish, ko'rish, eshitish, solishtirish malakalarini shakllantirish.

O'yinning jihozlari; Oldindan tayyorlangan ko'rgazmali supacha.

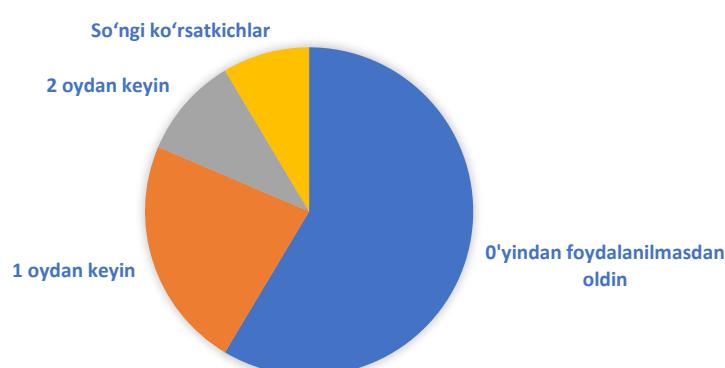
O'yinning jarayoni; Oldindan tayyorlangan mahsus o'yin gilamchasi solinadi, stolda shu o'yinning kichiklashgan varianti teskari holatda turadi. Bolalar 2 guruhda 5 yoki 6 tadan bo'lib bo'linib ishtiroy etishadi. O'yin ichida bolalar rag'batlanirib boriladi to'g'ri bajargan bola o'yin boshidagi rag'batli so'zga ega bo'lishadi bajarla olmagan bolaga so'z qo'shilmaydi. O'yin so'ngida qaysi guruh ko'p rag'batli so'z yig'gan bo'lsa o'sha guruh g'olib bo'ladi.

Tadqiqot natijalari. Sanoqchi to'pchalar. Bu o'yinni men Furqat tumani 17 DMTT ning 3-4 yoshli bolalar uchun mo'ljallangan guruhida o'tkazdim. O'yinlardan foydalansmasdan oldin, o'yinlar davomida va o'yinlardan foydalanaligandan so'ngida qaysi guruh ko'p rag'batli so'z yig'gan bo'lsa o'sha guruh g'olib bo'ladi.

Bu o'yindan 17 DMTT ning kichik guruhida o'yindan foydalanimasdan oldin men faoliyatlarimda oldimga qo'yan maqsadimga deyarli erisholmas edim. O'yindan foydalanshni boshlaganimda men kutgan natijamga erisha boshladim va oyindan so'ng men faoliyatga qo'yilgan maqsadimga to'liq erishdim.

O'yin ichida o'yin. Bu o'ynni men Furqat tumani 17 – DMTT ning 4-5 yoshli bolalar guruhida va 14-DMTT ning 4-5 yoshli guruhlarida o'tkazildi. O'yinlardan foydalanimasdan oldin, o'yinlar davomida va o'yinlardan foydalanaligandan so'ng olingan natijalar.

Bu oyinlarni 17-DMTT ni katta guruhida o'ynatishdan oldin faoliyatlarda ko'zlagan maqsadga erisha olimmayotgan edi, o'yindan foydalansh bilan natijaga erisha boshlandi chunki bolalar bu o'yinlarni ishtiyoq, zavq, qiziqish bilan o'ynab, o'yin o'ynatish davomida oldinga qo'yan maqsadga to'liq erishildi, o'yinlar bolalarda bilim, ko'nikma, malakani hosil qilib kampitentlik hosil qilishiga erishilindi.

Xulosasi. Bu maqola orqali hulosa qilindiki hozirgi zamon tarbiyachisi ilodkor, intiluvchi, zamon bilan hamnafas bo'lishi kreativ Foydalaniqlan adabiyotlar ro'yxati.

1. O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari. 2018-yil
2. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi 2022-yil
3. "Maktabgacha pedagogika" F.Qodirova. - Tafakkur 2019.
4. "O'yin orqali ta'lim olish" Grosheva I.V., Djanpeisova G.E., Mikailova U.T., Ismailova M.A., Kenjabaeva D.A. Toshkent 2020.
5. Eraliyeva, Z. (2023). MTT NING MAKTABGA TAYYORLOV GURUHLARIDA BOLALARNI MANTIQIY FIKRLASH VA BAHS MUZOZARALI VAZIYATLARDA YECHIM TOPISHGA VA BADIY NUTQQA O'RGRATISH. Talqin Va Tadqiqotlar, 1(18). извлечено от <http://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/19>
6. Yuldasheva Dilafruz, Jabborova Marifatxon, Eraliyeva Zamira Rasuljonovna, & Maziayeva Muqaddasxon (2022). MAKTABGACHA TA'LIMGA YANGICHA YONDASHUV. Central Asian

bo'lishi kerak. Zamon va bolajonlar talabidan kelib chiqib ular uchun didaktik ta'limi o'yinlarni ijod qilnsa, o'ylaymizki bolajonlar bu o'yinlarni o'ynashi bilan kasbga yo'naltiriladi. O'z hayot yo'lidagi amaliy kasb yo'nalishiga qarab katta bir yo'l ochishni MTT danoq boshlab yuksak cho'qqilarga qadam qo'yishni kelajakda yaxshi natijalarga erisha olishiga amin bo'lamiz.

Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 2 (Special Issue 3), 121-125.

7. Children's reading and expression of childhood concept in the media. Eraliyeva Zamira Rasuljonovna. "MAKTABGACHA TA'LIM MUTAXASSISLARINING XALQARO FORUMI" "INKLYUZIYA: MAKTABGACHA TA'LIMDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR" ilmiy-amaliy konferensiya 2023 yil 10-11-noyabr. 144-bet.

8. Организация подвижных игр в дошкольных образовательных учреждениях. УДК 796. 29. ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И ЗДОРОВЬЕ: МОЛОДЕЖНАЯ НАУКА И ИННОВАЦИИ Сборник научных трудов участников XI МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ 19 мая 2022 г. УДК 378.17 ББК 75.116.42 Ф50 ISBN 978-5-7679-5060-7.